

Een **knok** die pijn doet

CASUS

DIAGNOSE

Hallux valgus aan de rechtersoet, bij een oudere, verder lichamelijk en geestelijk gezonde dame van 85 jaar. Hallux valgus aan de linkersoet van cliënte is tien jaar geleden operatief gecorrigeerd.

KORTE MEDISCHE ANAMNESE

Hallux valgus is een aandoening die vaak bij ouderen en in het bijzonder bij vrouwen voorkomt. Door het zwakker worden van de pezen en de spieren die het weefsel en de botten van de voorsoet bij elkaar houden, trekt de middensoet als het ware als een waaier uit elkaar. De voorsoet zakt in en verbreedt zich, waardoor ook forse standsafwijkingen van de grote teen kunnen optreden. Een hallux valgus, oftewel een naar buiten gegroeide grote teen, is op deze leeftijd meestal het gevolg van een dergelijke doorzakking in de dwarsrichting van de soet.

Bij cliënte is dit ook gebeurd. De doorzakking aan haar rechtersoet treedt bij haar op in alle richtingen, vooral in de breedterichting van de soet (pes transversus). Tien jaar geleden ontwikkelde zich op dezelfde wijze een hallux valgus aan haar linkersoet. Cliënte was toen jonger; daarom is er toen voor gekozen de grote teen operatief te corrigeren (arthrodese); sindsdien is dit gewricht echter wel stijf. Door de stijfheid en doordat door de hallux valgus de stand van het eerste middensoetsbeen omlaag is gericht en meer onder druk staat, heeft zich onder dit linkersoetgewricht een pijnlijke eeltplek (clavus) ontwikkeld. De afwikkeling van de linkersoet verloopt sindsdien moeizaam. Door het

© FOTO: ROB NELISSE

>>> 2

HOGLERAAR NEUROMECHANICA EN PROTHESIOLOGIE

In april 2005 is prof. dr E. (Bert) Otten benoemd tot bijzonder hoogleraar op de leerstoel neuromechanica en prothesiologie.

De leerstoel is ingesteld door OIM Orthopedie in 1998. Prof. dr L.N.H. Göeken was destijds de eerste bijzonder hoogleraar die zich bezig ging houden met diverse

aspecten van orthopedische schoentechniek en orthopedische instrumentmakerij. Door middel van deze leerstoel is zeker gesteld dat er gevalideerd, onafhankelijk onderzoek wordt gedaan dat meerwaarde heeft voor de hele sector.

De orthopedische schoentechniek en orthopedische instrumentmakerij zijn inno-

vatieve werkvelden. Steeds meer nieuwe producten, materialen en productiemethoden doen hun intrede. Maar niet altijd is duidelijk of de innovaties ook een verbetering zijn. Onderzoek moet duidelijk maken of de vernieuwingen ook een toegevoegde waarde hebben en wat die toegevoegde waarde is.

>> een knok die pijn doet

Behandelend arts:
M. van den Oever,
orthopedisch chirurg,
Groene Hart Ziekenhuis, Gouda

Behandelend schoentechnicus:
E. Steenberg,
Hanssen Footcare, Leiden

stijve gewricht en de pogingen van cliënte om tijdens het lopen de eeltplek te ontwijken, belast ze haar andere tenen teveel tijdens de afwikkeling.

De mobiliteit van cliënte is door de problemen aan haar beide voeten ernstig beperkt, en bovendien ervaart ze pijn aan beide voeten. De meeste pijn wordt veroorzaakt door de zogenaamde 'knok', veroorzaakt door het prominieren van het eerste middenvoetsbeen aan de rechtervoet. Ook de clavus aan de linker-voet doet veel pijn.

COMPLICATIES

Mevrouw heeft geen ernstige complicaties. Wel bestaat het risico dat door de knokvorming het slijmbeurs van de rechtervoet kan ontsteken en irritatie kan optreden in de schoen. Tevens kan door de hallux valgus een hamerteen ontstaan. De tweede middenvoetsteen wordt dan door de naar binnen gerichte grote teen verdrongen en omhoog geduwd. Hallux valgus en hamerteen treden daarom

vaak in combinatie op met elkaar. Bij cliënte is dit in lichte mate het geval.

THERAPIE

Vanwege de leeftijd van cliënte is een operatie van de hallux valgus aan de rechtervoet niet wenselijk. Een gewone confectieschoen geeft echter teveel druk op de knok, zozeer zelfs dat dit kan leiden tot drukplekken of ontstekingen van het slijmbeurs. Vanwege de brede stand van de voorvoet is een keuze voor een conservatieve therapie met een orthopedische schoen dus geïndiceerd.

KORTE SCHOENTECHNISCHE ANAMNESE

Voornaamste doel van de orthopedische schoen is het corrigeren van de valgusstand van de rechtervoet, vermindering van de pijn aan beide voeten, bevordering van de mobiliteit en stabilisering van het voorvoetgewricht. Dit kan bereikt worden door ruimte te geven aan de knok, verdere doorzakking en spreiding van de voorvoet te voorkomen en

OBSERVATIE MARTIN VAN DEN OEVER:

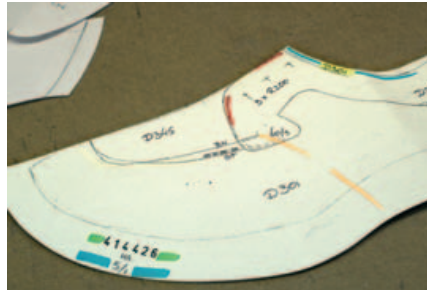

"De hallux valgus komt veel voor, vooral bij vrouwen. We weten niet precies waarom dit zo is, maar het ligt in ieder geval niet aan het schoeisel dat vrouwen dragen. Ik vermoed dat veel mensen met dit soort standsafwijkingen rondlopen, zonder dat dit bekend is bij de arts. Het leidt blijkbaar niet altijd tot klachten.

Vroeger werd de hallux valgus vaker operatief gecorrigeerd dan nu, maar nogal eens met een verkeerde techniek. De knok werd verwijderd, met desastreuze gevolgen. Je maakt immers het gewricht kapot, en bovendien kwam de knok telkens terug. De ingreep loste niets op. Een arthrodesis is bij relatief oudere patiënten overigens wel te overwegen, maar het luistert heel nauw in welke stand de teen wordt geplaatst.

Bij jonge mensen is het zeker de moeite waard om te opereren, juist om erger te voorkomen. Je opereert dan aan het middenvoetsbeentje, dat bij de hallux hoort. Bij het uitlijnen hiervan, corrigeer je automatisch de valgusstand van de hallux. Voorwaarde is wel dat het basisgewrichtje van de hallux nog goed is."

© FOTO: ROB NELISSE

de afwikkeling van de voet te ondersteunen. Ook dient de schoen ruimte te bieden aan de hamerteen.

SCHOENTECHNISCHE OPLOSSING

In deze casus kiest de schoentechnicus voor een corrigerende steun van het voetbed (mediale gelengsteun), zodat het hielbeen niet verder doorzakt en de valgusstand niet verder belast wordt. In de linkervoet brengt hij daarnaast een corrigerende steun van het voetbed aan direct achter de kop van het eerste middenvoetsbeen, ter ontlasting van het bot en de daaronder liggende clavius. Deze maatregelen voert de schoentechnicus uit aan de onderzijde van de voet. Daarnaast besteedt hij aandacht aan de verbrede voorvoet, door in de pasvorm ruimte vrij te houden voor knok en tenen. Ook maakt hij in de rechterschoen ter hoogte van de tweede middenvoetssteen ruimte vrij in het bovengebied van de schoen, om de ontstane hamerteen te ontlasten. Tot slot compenseert hij de

bewegingsbeperking van de grote teen met een kunstmatige afwikkeling.

HET RESULTAAT

Cliënte heeft haar schoenen inmiddels aangemeten gekregen. Ze is tevreden met het resultaat, al heeft ze enigszins het gevoel dat ze twee verschillende schoenen draagt. De linkerschoen ziet er immers minder aangepast uit dan de rechterschoen. Bezwaarlijk vindt ze dit niet. Ze hecht er meer waarde aan dat haar klachten door de nieuwe schoenen sterk zijn vermindert, bijvoorbeeld doordat ze vrijwel geen pijn meer heeft. Bovendien is haar mobiliteit toegenomen: ze kan met minder moeite langere afstanden lopen en de dagelijkse levensverrichtingen uitvoeren die passen bij haar leeftijd. Tot slot zit de schoen comfortabel. Het aan- en uittrekken verloopt prima en cliënte is tevreden over de in haar ogen goede balans tussen functionaliteit en cosmetiek.

MODEL

- Klassieke, geklede, bruine schoen, in een combinatie van suède en een stukje lakleer (slangenprint). Tevens een slank hakje; een nette damesschoen.

BIJZONDERHEDEN

- geen

VOORZIENINGEN

- afwikkeling

© FOTO'S: ROB NELISSE

OBSERVATIE ERIC STEENBERGEN:

© FOTO: ROB NELISSE

“Voor orthopedisch schoentechnici is dit een relatief eenvoudige casus, waarvan we er in de behandelkamer ook veel zien. Deze degeneratieve klachten komen namelijk het meest voor. Je ziet het vooral bij ouderen. Vaak blijven zij hun oude schoenen maar dragen. Die zijn immers meegegroeid met de voortschrijdende verbreding van de voorvoet. Nieuwe schoenen passen vaak niet meer om de voet heen.

Het is misschien niet de ernstigste soort afwijking aan de voet, maar de pijn en ellende die mensen erdoor ervaren is er niet minder om. Bovendien is de manier waarop een hallux valgus zich presenteert bij elke cliënt net weer anders. Er bestaat geen ‘standaard’ behandeling. Je moet dus blijven kijken en vragen blijven stellen. En je moet vooral weten wat de individuele wensen zijn: wil de cliënt boodschappen doen, langere afstanden lopen? Zulke wensen bepalen grotendeels wat je moet doen. Iedere cliënt heeft er recht op dat je zijn klacht aandachtig onderzoekt en behandelt. Juist dat kenmerkt de deskundigheid van de schoentechnicus.’

VERHUIZING OIM HOLDING

De holding van OIM Orthopedie gaat dit najaar verhuizen naar Assen. Deze verhuizing werd noodzakelijk door de wijzigingen in de vestigingen Haren en Groningen. Maar het past ook in de beleidskeuze om het bestuurlijke centrum van het bedrijf centraler in het OIM-werkgebied te plaatsen.

De directie en de ondersteunende diensten van OIM Orthopedie zijn nu gevestigd in Haren nabij het revalidatiecentrum Beatrixoord. Deze OIM-vestiging moet echter - uitgaande van de one-stop-shopping-gedachte - worden uitgebreid met een orthopedisch schoentechnische afdeling, naast de bestaande orthopedische instrumentmakerij. Daartoe worden de vestigingen van Haren en Groningen samengevoegd. De verhuizing van OIM holding is nodig om ruimte te maken voor de orthopedisch schoentechnici.

CENTRALE WERKPLAATS OIM

Volgens planning moet OIM Orthopedie in de loop van volgend voorjaar beschikken over een centrale werkplaats voor orthopedisch schoeisel in Beilen. Zodra de centrale werkplaats in gebruik kan worden genomen zal het merendeel van de productie in Groningen en Drenthe centraal plaatsvinden. Overigens behouden de vestigingen hun productiemogelijkheden om zo in te kunnen spelen op

spoedsituaties en voor het uitvoeren van kleine aanpassingen.

HBO-KANDIDATEN GESELECTEERD

De HBO-opleiding orthopedische technologie dual gaat in september 2005 van start met 16 studenten. Deze studenten hebben daarvoor een strenge selectie doorlopen. Alle 21 studenten die zich hadden aangemeld moesten van zichzelf een competentieprofiel maken en een portfolio van hun werk inleveren. In een assessment werden deze onderdelen doorgenomen met iemand uit het onderwijsveld en iemand uit het werkveld. Van de 21 kandidaten voldeden slechts 5 nog niet aan de gestelde criteria. De verwachting is dat deze 5 kandidaten met enige aanvullende praktijkervaring en scholing in staat zullen zijn om in september 2006 te starten met de opleiding. In de assessmentprocedure is verder nog gekeken naar eventuele vrijstellingen. Het gaat immers om ervaren kandidaten die reeds werkzaam zijn, en tijdens deze opleiding ook werkzaam blijven, binnen de orthopedische schoentechniek en instrumentmakerij.

PENDERS GENOMINEERD ALS 'SVGB BESTE LEERBEDRIJF'

Penders Orthopedische Schoentechniek is genomineerd voor de verkiezing van

'het SVGB beste leerbedrijf van het jaar 2005'. Op woensdag 27 september maakt de SVGB de winnaars van de verkiezing bekend.

In de categorie 'bedrijven met meerdere vestigingen' is Penders Orthopedische Schoentechniek een van de drie genomineerden. In totaal zijn er 65 bedrijven in drie categorieën voorgedragen door de leerlingen die in het bedrijf werkzaam zijn. In het geval van Penders was dat Dennis Gisberts die werkt bij de vestiging in Tegelen. Dennis is een van de vier leerlingen van de SVGB die op dit moment bij Penders werken. Naast de motivatie van Dennis bij de voordracht speelde met name het competentiegericht opleiden binnen Penders een belangrijke rol in de nominatie. Penders investeert veel tijd en aandacht in het opleidingsklimaat. Deze nominatie is een erkenning en een extra waardering voor de geleverde inspanningen. Penders Orthopedische Schoentechniek wordt net als de andere genomineerde bedrijven bezocht door een jury. Deze jury bestaat uit vakmensen uit het bedrijfsleven en uit het onderwijs. Aan de hand van de bezoeken aan de bedrijven, bepaalt de jury wie de uiteindelijke winnaars zijn.

[NOG MEER BERICHTEN OP HET INLEGVEL >>](#)

FEDERATIE PAS

PAS is een stichting van samenwerkende producenten van orthopedische maatschoenen. De leden van PAS zijn Buchrnhornen, Hanssen, OIM Orthopedie, Penders en POM. Voor informatie, vragen of suggesties kunt u terecht op www.federatie-pas.nl. U kunt ook een email sturen naar info@federatie-pas.nl

TE VINDEN IN:

Alkmaar, Almere, Amersfoort, Amsterdam, Apeldoorn, Arnhem, Assen, Baarn, Beetsterzwaag, Bergen op Zoom, Bochtoltz, Boxmeer, Bostel, Brunssum, Capelle a/d IJssel, Culemborg, Delft, Den Haag, Dieren, Dokkum, Ede, Eindhoven, Emmen, Ettenleur, Gouda, Groningen, Gulpen, Haarlem, Harderwijk, Haren, Heiloo, Helmond, Heerlen, 's Hertogenbosch, Heythuysen, Hoensbroek, Hoofddorp, Hogeveen, Kerkrade, Landgraaf, Leeuwarden, Leiden, Maastricht, Naaldwijk, Nijmegen, Oss, Roermond, Roosendaal, Rotterdam, Sittard, Soest, Soesterberg, Tegelen, Terneuzen, Teteringen, Tiel, Tilburg, Velp, Venlo, Venray, Vlaardingen, Vlissingen, Weert, Winschoten, Zevenaar, Zoetermeer

PRODUCTIE

Sj-tekst

REDACTIE

Frank van de Loo, Buchrnhornen
Léon Hahn, Hanssen
Tiny Smit, OIM Orthopedie
Sabine Lickfeld, Penders
Dirk Ruitenbeek, POM

REDACTIEADRES

Sj-tekst
Swammerdamstraat 51
1091 RR Amsterdam

VORMGEVING

Studio René Bakker, Amsterdam
Rob Nelisse, fotografie

SLUITINGSDATUM

PAS-info 3-2005, augustus 2005

Overname van artikelen alleen na schriftelijke toestemming van de redactie.

BUCHRNHORNEN
orthopedische schoentechniek • podotherapie • AXIUM

HANSEN
FOOTCARE

oim
orthopedie

PENDERS
Orthopedische
Schoentechniek B.V.
Podotherapie

Pom
Vermaakt de beweging
Podotherapie

POM sluit zich aan bij PAS

Pom

Verrealmaakt de beweging

Federatie PAS bestaat sinds kort weer uit vijf leden. Voor algemeen directeur Dirk Ruitenbeek van POM is het vooral de filosofie van Federatie PAS, met een heldere toekomstvisie die het voor zijn organisatie aantrekkelijk maakt om zich aan te sluiten bij PAS.

POM bestaat in de huidige vorm sinds 1994, na een verzelfstandiging in 1992 en een korte turbulente periode van fusie en faillissement. Dat is ook de periode waarin de prothese- en orthesemakerij, afgekort tot POM, een voorzichtig begin maakte met een afdeling orthopedische schoentechniek en een afdeling revalidatietechniek. POM staat tegenwoordig voor veel meer dan waar de afkorting naar verwijst, vandaar dat Dirk Ruitenbeek, algemeen directeur van de firma, het graag laat bij de naam POM.

De echte start van het bedrijf ligt in 1936. De orthopedische instrumentmakerij startte destijds als een afdeling van de St. Maartenskliniek in Nijmegen. In 1992 werd deze afdeling verzelfstandigd. Pas in het roerige jaar 1993-1994 kwam daar door fusie een orthopedische schoenmakerij bij die ook na het faillissement en een doorstart niet meer verdween. Tegenwoordig werken er maar liefst zestien mensen in dat deel van de organisatie. In tien jaar tijd groeide het totale personeelsbestand van ongeveer 40 tot bijna 80 medewerkers. "En het is onze ambitie om verder te groeien", aldus Dirk Ruitenbeek. De spreiding van de andere PAS-leden zit hem daar overigens niet bij in de weg. "We zijn er uiteraard niet op uit om de andere leden van de federatie op hun eigen terrein te beconcurreren. Maar waar we de anderen kunnen aanvullen, zullen we dat zeker overwegen." Ruitenbeek denkt bijvoorbeeld aan instrumentmakerijen waar PAS-leden alleen verte-

© FOTO: ROB NELISSE

>>> b

DE GESCHIEDENIS VAN PAS

Ruimte voor een complete anthologie hebben we niet, maar bij de uitbreiding van Federatie PAS leek het ons aardig om een korte terugblik te geven op negen jaar samenwerking.

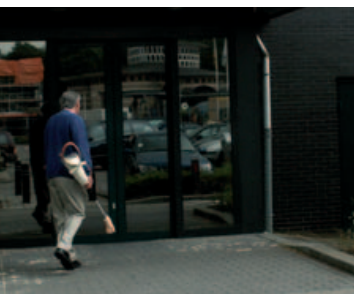
Het zal ergens in 1996 zijn geweest dat vertegenwoordigers van Hanssen, Toornend en Buchrnhornen (HTB) bedachten dat ze maar eens samen moesten gaan werken om groei en 'vernieuwingen van technologische en organisatorische aard' te realiseren. De eerste voorzichtige samenwerkingsbesprekingen von-

den plaats onder de werknaam HTB-groep. Pas in het voorjaar van 1997 kreeg de samenwerking officieel de naam Federatie PAS. Daaraan voorafgaand had een vierde partij zich aangesloten bij het pact. OIM Orthopedie, in tegenstelling tot de andere leden, was sterk vertegenwoordigd in het Noorden van het land. Op die manier ontstond een samenwerkingsverband met een landelijke spreiding.

Door middel van advertenties en de nieuwsbriefachtige krant PASpartout presenteerde Federatie PAS zich aan met

name de medisch specialisten die orthopedisch maatschoeisel voorschrijven aan hun patiënten. Enkele jaren later bleek Federatie PAS al een gevestigde naam te zijn die bij iedereen in de schoentechnische branche bekend was. Daarnaast presenteren de leden zich ook als afzonderlijke bedrijven.

Penders trad in 1999 toe tot Federatie PAS. John Penders lichtte zijn keuze destijds toe met uitspraken als 'samen inspelen op de veranderende vraag' en 'optimaliseren van de kwaliteit van service en dienstverlening'. Uitspraken die zeker

© FOTO'S: ROB NELISSE

genwoordigd zijn met een vestiging voor orthopedische schoentechniek.

SCHOENWINKEL

Een andere mogelijkheid voor synergie vormt het winkelconcept van POM. Onlangs heeft POM in het centrum van Nijmegen namelijk een schoenwinkel geopend voor de zogeheten 'bedreigde' voet. De winkel biedt naast comfort- en confectieschoeisel, op afspraak, ook de expertise van een podotherapeut en een schoentechnicus. Dit winkelconcept lijkt op de winkels die bijvoorbeeld Penders en Buchrnhornen in hun hoofdvestiging hebben. Maar het wijkt er ook van af. De winkel van POM staat namelijk op zichzelf, waardoor deze laagdrempeliger wordt.

Ruitenbeek vertelt dat ook de zorgverzekeraars enthousiast reageren: "VGZ was bijvoorbeeld zeer positief. Ook andere zorgverzekeraars overwegen om niet-orthopedisch schoeisel in het verzekeringspakket op te nemen. Een winkel als de onze sluit daar naadloos op aan."

GELIJKGESTEMDE ORGANISATIES

Samen met zijn managementteam heeft Ruitenbeek al enige tijd geleden het besluit genomen om zich aan te sluiten bij PAS. "De leden van PAS zijn gelijkgestemde organisaties die niet alleen bezig zijn met geld verdienen. De innovaties in onze sector komen de laatste jaren vrijwel allemaal van de leden van PAS. Daarmee hebben zij ook oog

voor de verbetering van de zorg. Die filosofie past bij ons."

POM onderhoudt een goede relatie met de St. Maartenskliniek. Dit instituut staat bekend om zijn wetenschappelijk onderzoek op het gebied van de revalidatiegeneeskunde waaraan POM een niet onbelangrijk aandeel levert. Dat is een van de aspecten die het voor PAS aantrekkelijk maken om POM binnen de gelederen te hebben.

Ruitenbeek: "En samen kunnen we ook verder investeren in opleiding, kwaliteitszorg, arbeidsomstandigheden en totale voetzorg. Want dat zijn aspecten van PAS die mij erg aanspreken en waar wij als POM graag aan bijdragen."

>> VERVOLG DE GESCHIEDENIS VAN PAS

ook raken aan de motivatie van Dirk Ruitenbeek namens POM, het nieuwste lid van Federatie PAS.

PASpartout kreeg een op de cliënt gerichte pendant onder de titel Komt van PAS. De verspreiding van deze nieuwsbrief geschiedde vooral via de wachtkamer van de verwijzer. Dat bleek geen gelukkige keuze. Maar nog voor de gehele communicatie tegen het licht werd gehouden volgde de overname in 2002 van Toornend door Livit. Statutair betekende dit het vertrek van Toornend uit Federatie PAS.

Zonder Toornend besloten de leden van Federatie PAS tot het maken van de huidige PAS-info. En gezien de reacties lijkt dat een goede keuze te zijn geweest. Hetzelfde geldt ongetwijfeld voor het besluit om POM binnen de gelederen te halen.

VERWIJZERSTEVREDENHEID

Buchrnhornen heeft onder de orthopeden, revalidatieartsen, verpleeghuisartsen en fysiotherapeuten uit circa 60 instellingen een tevredenheidsonderzoek gehouden. Daaruit blijkt dat verwijzers over het algemeen redelijk tot zeer tevreden zijn over de producten en dienstverlening van Buchrnhornen. Zaken als afspraken nakomen, levertijd en informatievoorziening worden regelmatig expliciet positief gewaardeerd. Alleen over de communicatielijnen zijn ook verbeterpunten naar voren gebracht. Van daar dat Buchrnhornen overweegt om een systeem van accountmanagement in te voeren zodat er voor de verwijzers altijd één aanspreekpunt is die bij afwezigheid altijd wordt waargenomen door een collega.

DIABETES IN DE EERSTELIJN

Op 1 juni 2005 vond voor het vierde opeenvolgende jaar een symposium plaats voor praktijkondersteuners. Dit jaar was het symposium gericht op de praktijkondersteuners in de eerstelijns diabetes-

zorg. Artsen, therapeuten en verpleegkundigen gaven een toelichting op allerlei aspecten van deze problematiek. Podotherapeut Angelique Penders lichtte het belang van voetonderzoek bij diabetes toe.

Bijzondere aandacht ging verder uit naar de invloed van lifestyle op het beloop van diabetes. Tom van 't Hek, broer van, sportcoach, radioverslaggever en huisarts vertelde iets over de motivatie van patiënten en de gevolgen daarvan. De driehonderd bezoekers waren vrijwel unaniem positief over het symposium.

DIABETESVERENIGING NEDERLAND: 60 JAAR 'IN BEWEGING'

Op zaterdag 28 mei vierde de Diabetesvereniging Nederland (DVN) haar zestigste verjaardag in de RAI te Amsterdam. Samen met tal van bekende Nederlanders liet de vereniging zien dat ze niet bepaald ingeslapen is maar volop 'in beweging', zoals het thema van het feest luidde. Penders Orthopedische Schoentechniek was met een stand vertegenwoordigd op de informatiemarkt.

PAS-info is een uitgave van Federatie PAS. De leden van PAS zijn Buchrnhornen, Hanssen, OIM Orthopedie, Penders en POM.

Redactieadres: Sj-tekst, Swammerdamstraat 51, 1091 RR Amsterdam, info@sj-tekst.nl